

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Kansengelijkheid en
onderwijssteuning**

Van

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Datum

29 september 2022

Referentie

34034361

Bijlagen

- Brief AP
- Wetsvoorstel terugdringen verzuim

Intern OCW afgestemd

MBO, WJZ

nota

Brief Autoriteit persoonsgegevens advies Wetsvoorstel terugdringen verzuim

Aanleiding

In het wetsvoorstel terugdringen verzuim worden nadere regels gesteld over het registreren van verzuim, waaronder de verwerking van persoonsgegevens. Om deze reden moet advies worden gevraagd aan de Autoriteit persoonsgegevens (AP). We leggen u de brief waarin u de AP om advies vraagt over het wetsvoorstel ter ondertekening voor.

Besluit

Door ondertekening van de brief gaat u akkoord met het versturen van het wetsvoorstel terugdringen verzuim voor advies richting de AP.

Kernpunten

- De AP streeft ernaar advies uit te brengen binnen 8 weken na ontvangst van de formele adviesaanvraag. Maar door capaciteitstekort haalt zij deze termijn niet altijd en moeten wij uitgaan van een termijn van 12 weken. Gezien de planning van het wetsvoorstel willen we daarom het wetsvoorstel zo snel als mogelijk bij de AP hebben liggen. U vraagt in de brief wel om het advies binnen 8 weken.
- Het proces rond de data protection impact assessment (DPIA) wordt de komende weken afgerond en verwerkt in de toelichting bij het wetsvoorstel (zie het eerste punt onder toelichting voor meer informatie over een DPIA).

10-11 voor
brainstorm met
extern vind ik
eigelijk te laat, kan
het nog zijn
Fishland
Danke!

Toelichting

- De DPIA is een instrument om vooraf de privacy risico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen. En om daarna maatregelen te kunnen nemen om de risico's te verkleinen. Met dit wetsvoorstel zijn veel gegevensstromingen aan de orde, daarom is het belangrijk de risico's van deze stromingen middels de DPIA goed in beeld te hebben en deze waar nodig te verkleinen. In uw brief aan de Tweede Kamer van 15 juli jl. met de uitwerking van de verzuimaanpak heeft u ook aangegeven nadrukkelijk aandacht te gaan besteden aan privacyaspecten.
- Het wetsvoorstel bestaat uit de volgende onderdelen:
  1. Het aanscherpen van het verzuimbeleid, door:
    - o het voorschrijven van de elementen die in elk geval moeten terugkomen in het verzuimbeleid van scholen;

- o het verplicht registreren van alle soorten verzuim, dus ook geoorloofd (ziekte)verzuim en kortdurend ongeoorloofd verzuim;
  - o het registreren van redenen van afwezigheid in categorieën in plaats van alleen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim;
2. Samenwerkingsverbanden passend onderwijs krijgen een wettelijke taak ten aanzien van het terugdringen van verzuim; en
  3. Het aanscherpen van de procedure van een vrijstelling op grond van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet¹, door:
    - o het verplicht betrekken van het onderwijskundig perspectief bij het ontstaan van een vrijstelling op deze grond; en
    - o meer variatie in de duur van de vrijstelling.
- Sinds de start van de internetconsultatie hebben wij hard gewerkt aan aanscherping van het wetsvoorstel. Hoofdzakelijk zijn de maatregelen verduidelijkt en verder uitgewerkt, en wordt de rol van de school in het verzuimbeleid centraal gesteld in het eerste onderdeel van het wetsvoorstel.
  - De internetconsultatie is inmiddels gesloten en heeft 148 reacties gebracht. Op 10 november spreken wij met u over de uitkomsten van de internetconsultatie in een brainstormsessie.
  - Het wetsvoorstel ligt inmiddels bij DUO, de Inspectie voor het Onderwijs en de Adviescollege toetsing regeldruk voor advisering en toetsing.

Datum

21 september 2022

Planning

Hieronder treft u een globaal overzicht van de te nemen stappen de komende maanden.

Wanneer	Stappen	Duur
Najaar vanaf oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Verwerken reacties internetconsultatie • Interdepartementale afstemming • Invullen van de DPIA • Aanvragen en verwerken uitvoeringstoetsen DUO, ATR, Inspectie, Caribisch Nederland • Advies AP 	4 weken 1 week 4 weken 5 weken 12 weken
Voorjaar vanaf medio januari	<ul style="list-style-type: none"> • Verwerken advies AP • Overleg met bewindspersonen t.a.v. lijn richting Ministerraad • Ministerraad 17 maart (inclusief voorportalen) • Raad van state advies 	3 weken 2 weken 4 weken 12 weken
Ondertussen vanaf oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking input voor AMvB (verplichtende elementen verzuimbeleid en categorieën verzuim) • Voorbereiding starten breed traject met veld, JenV, VWS voor mogelijke andere rol leerplicht en jeugdarts. 	Start schrijven AMvB vanaf medio februari Start traject begin 2023

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

¹ Een vrijstelling op basis van psychische of lichamelijke gronden.

nota
TER VOORBEREIDING
Aan: MPVO

**Kanselijkheid en
Onderwijsondersteuning**

Van

Persoonsgegevens

Datum

11 oktober 2022

Referentie

34229682

Bijlagen

Externe brainstorm wetsvoorstel verzuim

Aanleiding

Op dinsdag 18 oktober a.s. om 12:45 uur staat op uw initiatief een brainstorm gepland met als onderwerp de aanpak van verzuim, binnen de context van passend onderwijs.

Hierbij zijn naast OCW de Digibende, Ouders en Onderwijs, Ingrado, Samenwerkingsverband 23-01 en een schooldirecteur aanwezig. Deze nota bereidt u hierop voor. Een lijst met aanwezigen is tevens opgenomen in deze nota.

Kernpunten

- Het doel van de brainstorm is om kritische maar ook positieve geluiden een podium te geven en partijen de gelegenheid te bieden om alternatieve of vernieuwende ideeën ten aanzien van de aanpak van verzuim naar voren te brengen. We stellen daarom voor hen na een kort welkom drie centrale vragen te stellen, gericht op de brede context van verzuim, de omgang met privacygegevens en het ondersteuning van scholen en professionals.
- Uit reacties op het wetsvoorstel verzuim komt naar voren dat de indruk bestaat dat met het wetsvoorstel verzuim (met name de aanscherping van verzuimregistratie door scholen) getracht wordt passend onderwijs dichterbij te brengen. In reactie daarop wordt dan gesteld dat in plaats van het wetsvoorstel beter kan worden ingezet op maatregelen gericht op passend onderwijs. Echter, het is nadrukkelijk én-én. Zodoende adviseren wij de samenhang tussen de aanpak van verzuim en het bredere doel van passend onderwijs vooraf te verduidelijken, ten behoeve van een goed gesprek.
- Om het gesprek in het juiste frame te voeren zijn ter informatie enkele sheets voorbereid (bijgevoegd als bijlage) welke vooraf zullen worden verspreid. Hierin staan de reeds ingezette maatregelen en de samenhang tussen passend onderwijs en de verzuimaanpak - inclusief het wetsvoorstel - centraal.

Internetconsultatie wetsvoorstel

- Voor de zomer heeft u een Kamerbrief naar de Tweede Kamer verstuurd over de uitwerking van de verzuimaanpak (drie actielijnen waarvan het

wetsvoorstel er één is). Hierna is het wetsvoorstel tot 23 september in internconsultatie geweest. Dit leverde 165 reacties op die momenteel onderzocht en verwerkt worden. De uitkomsten worden met u besproken in een brainstormsessie op 10 november.

- Deze reacties laten een wisselend beeld zien. Hoewel de tot nu toe onderzochte reacties veelal betrekking hebben op het bredere, passend onderwijsstelsel en minder specifiek ingaan op het wetsvoorstel zelf, zijn er ook bezwaren bij het wetsvoorstel geuit. Er zijn ook positieve reacties gegeven of reacties van partijen als de jeugdartsen die de hoofdlijn onderschrijven maar specifieke zorgen hebben geuit rondom enkele onderdelen.
- Een deel van de bezwaren zijn bekend en zien bijvoorbeeld toe op de uitvoeringspraktijk op scholen en de omgang met gegevens. Dit zijn bij de uitwerking van het voorstel aandachtspunten en zullen zodoende ook aandacht krijgen in uitvoeringstoetsen en adviesaanvragen aan bijvoorbeeld de Autoriteit Persoonsgegevens.
- Daarnaast is er in de afgelopen periode met Ouders en Onderwijs gesproken over hun inzichten op het wetsvoorstel. De in dit gesprek geuite zorgen komen ook terug in hun reactie op het voorstel en zijn hieronder (onder het kopje toelichting) nader toegelicht.

Opzet en kernboodschap

- We adviseren u de brainstrom te openen met het benoemen van het doel van de brainstorm. U kunt hierbij aangeven dat u de kritische geluiden waardeert en de komende tijd, mede met input uit deze brainstorm en de internetconsultatie, verder werkt aan de aanpak van verzuim (onder andere door middel van het wetsvoorstel).
- Het wetsvoorstel is een onderdeel, maar niet de volledige oplossing van de verzuimaanpak. En duidelijk is dat ter verbetering van passend onderwijs daarnaast veel meer nodig is, maar een goed verzuimbeleid en ook een goede verzuimregistratie zijn randvoorwaardelijk.
- Met u is afgestemd dat deze context vooraf in een korte presentatie met de deelnemende partijen zal worden gedeeld.
- We adviseren de brainstrom na de opening te starten met het stellen van drie vragen op thema's die spelen bij de aanpak van verzuim. Op deze manier worden zij uitgedaagd om met oplossingen voor het verzuimvraagstuk te komen, in zover die nu nog niet in de huidige aanpak zitten.
- De verwachting is dat een deel van de deelnemers kritisch zal zijn op (onderdelen van) het wetsvoorstel. In de toelichting wordt onder 'standpunt aanwezigen' hun kijk beschreven zoals vooraf bij hen opgehaald.

Toelichting

Bij deze externe brainstorm zijn, naast u, de volgende aanwezigen:

Organisatie
Digibende

Naam

Persoonsgegevens

Ingrado

Persoonsgegevens

Datum

11 oktober 2022

Ouders & Onderwijs

Persoonsgegevens

Samenwerkingsverband 23-01

Persoonsgegevens

School(bestuur)

Persoonsgegevens

OCW - Directie KO

Persoonsgegevens

OCW - Directie KO

Persoonsgegevens

OCW – Directie WJZ

Persoonsgegevens

Standpunten van de aanwezige partijen

Onderstaand wordt de achtergrond en context van de aanwezigen toegelicht, met daarbij de eventuele aandachtspunten vanuit de internetconsultatie.

Digibende

Digibende is een organisatie die jongeren die uitdaging missen, dreigen uit te vallen of uitvallen, een passende onderwijsplek wil bieden en zich in haar programma specifiek richt op ICT en technologie. De school blijft hierbij in principe regiehouder. Zij hebben momenteel 380 jongeren in begeleiding en geven aan gemiddeld 85% van de jongeren weer (terug) naar school te leiden.

Digibende loopt aan tegen bestaande wet- en regelgeving op het snijvlak tussen onderwijs en (jeugd)zorg, waardoor zij structureel in de knel komen met de uitvoering van hun programma. Dit geeft beperkingen en vertraging in de samenwerking met samenwerkingsverbanden en gemeenten. Zij zoeken daarmee de ruimte en mogelijkheden binnen bestaande kaders. Daarnaast vraagt Digibende om in de aanpak gericht te kijken naar wat een kind nodig heeft, in plaats van kaders in te richten. Het landelijk beleid moet tevens ruimte bieden aan de leerlingen die tussen wal en schip vallen.

Digibende staat niet heel negatief tegenover het wetsvoorstel, maar heeft wel de indruk dat hiermee niet het grootste probleem wordt opgelost. Zij vindt dat er meer aandacht moet zijn voor andere, passende ontwikkelmogelijkheden voor kinderen en jongeren in plaats van de nadruk op fysieke aanwezigheid, waarbij de school regiehouder blijft.

Tevens stipt Digibende het belang van juiste formulering aan om draagvlak te creëren bij de doelgroep ouders, kinderen en jongeren.

Ingrado

Ingrado ondersteunt het wetsvoorstel en staat achter het aanwezigheidsbeleid. Zij ziet het verschil in het benoemen van aanwezigheid en verzuim dat bij aanwezigheid de taak ligt bij het onderwijs en de samenleving om een passende plek te vinden in het onderwijs voor leerlingen, terwijl bij de noemer verzuim de verantwoordelijkheid bij het kind wordt neergelegd. Ingrado vertaalt dit vanuit de wetenschappelijke onderbouwing dat minder kinderen uitvallen.

Daarnaast ziet zij de extra gegevenswisseling naar de leerplichtambtenaar als een logisch vervolg, als deze een grotere rol krijgt in het wetsvoorstel. Het is hierbij van belang de rol van de leerplichtambtenaar scherp te benoemen en door te ontwikkelen weg van sec handhaver naar een ambtenaar die samen met betrokkenen zoekt naar oplossingen om een leerling tot ontwikkeling te laten komen.

Ouders & Onderwijs

Datum

11 oktober 2022

Ouders & Onderwijs heeft een uitgebreide reactie gegeven op de internetconsultatie. In deze reactie staan drie punten centraal:

- Het wetsvoorstel draagt niet bij aan het oplossen van 'thuiszitters', maar verhoogt juist eerder de druk op huidige thuiszitters;
- Het verzamelen van gegevens door scholen is mogelijk problematisch in het kader van privacy;
- De rol van de school t.o.v. gemeente en samenwerkingsverbanden in de uitvoering van het verzuimbeleid.

Daarnaast hebben zij specifieke ideeën t.a.v. het passend onderwijs. Kortgezegd betreft dit de wens van een snellere beweging naar inclusief onderwijs.

Verder

Ouders & Onderwijs geeft informeel aan dat we de visie met elkaar delen om thuiszitters te voorkomen, maar is het niet eens met de uitwerking hiertoe. Deels kan dit komen omdat zij meer redeneren vanuit de huidige thuiszitters terwijl met het wetsvoorstel voor ons vooral de nadruk ligt op preventief handelen zodat we toekomstig thuiszitten kunnen voorkomen.

Samenwerkingsverband 23-01 en school(bestuur)

Tot slot nemen een onderzoeker (vanuit het samenwerkingsverband 23-01) en een schooldirecteur deel aan de brainstorm. Beide werken vanuit een proeftuin al aan de focus op schoolaanwezigheid. U bent afgelopen juni op werkbezoek geweest naar dit samenwerkingsverband in Twente.

18/11: Opmerkingen MPVO
 op nota: 34744671
 ID.nr.:
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
 Wetenschap

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

**Kansengelijkheid en
 Onderwijsondersteuning**

Van

[Redacted]

Persoonsgegevens

Datum

01 november 2022

Referentie

34744671

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

MBO

nota

Reactie op schriftelijk overleg uitwerking verzuimaanpak

Aanleiding

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben de leden van de fracties VVD, D66, PvdA, GroenLinks en ChristenUnie vragen en opmerkingen aan u voorgelegd over de brief inzake de uitwerking verzuimaanpak d.d. 15 juli 2022. De vragen hebben betrekking op, onder andere, samenwerkingsverbanden, privacy/gegevensdeling, de digitale school en bevatten daarnaast vragen over het wetsvoorstel verzuim.

Geadviseerd besluit

Wij verzoeken u indien u akkoord gaat met de beantwoording, de brief te ondertekenen. De antwoorden zullen hierna aan de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden verzonden.

op zich goed zo. 1 checkvraag!
 kijkt in deze beantwoording
 onze ontvankelijkheid van
 de laatste 8 ideeën van ouders
 & onderwijs voldoende daar?

Kernpunten

- In de antwoorden geeft u toelichting op de huidige verzuimaanpak.
- Daarin duidt u de plek van de verzuimaanpak in de verbeteraanpak passend onderwijs en licht u de uitwerking van de aangescherpte verzuimaanpak toe door middel van de drie actielijnen.
- De genoemde bezwaren en zorgen zijn bekend en tevens herkenbaar uit de reacties van de internetconsultatie en de brainstorm met externen. Dit zijn bij de uitwerking van het voorstel aandachtspunten en zullen zodoende ook aandacht krijgen in uitvoeringstoetsen en adviesaanvragen aan bijvoorbeeld de Autoriteit Persoonsgegevens.
- Op hoofdlijnen hebben de opmerkingen voornamelijk betrekking op vragen rondom nut en noodzaak van het voorstel (in hoeverre helpen deze maatregelen bij het terugdringen van verzuim), het stelsel passend onderwijs i.c.m. een dekkend aanbod, focus op registratie voor scholen (hoe leidt dit tot het verminderen van verzuim?) en privacy m.b.t. gegevensdeling van leerlingen.

~~Deze bij voorkeur~~
 graag bij werken
 hier meer aanzetten

Dus samenvatten
 inhoud advies & onderwijs

Toe zeggen voor rekening
 & verwijzen naar

de sessie die we
 met ze hadden en

de punten waar we
 daar overeenstemmen

Toelichting

- Een onderdeel van de te nemen stappen tijdens het wetsvoorstel is om advies te vragen bij het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). Op 21 oktober heeft u het advies van het ATR ontvangen. Het oordeel is dictum 4 'Het voorstel niet indienen'.
- Beredenering van het ATR bestaat hoofdzakelijk uit twee argumenten, waardoor hij niet goed kan beoordelen of de gevolgen proportioneel zijn:

Datum
1 november 2022

- Het voorstel leidt tot een zwaardere registratielast bij scholen en professionals, zonder dat duidelijk is welk concreet maatschappelijk effect dit daadwerkelijk bewerkstelligd;
  - De regeldrukgevolgen zijn voor een belangrijk deel niet in beeld gebracht en zodoende voor de ATR niet goed te beoordelen.
- Via nader onderzoek geeft u invulling aan het ATR-advies. Hierin wordt met onderwijs, gemeente en beleid en de doelgroep ouders en leerlingen, onder andere, registratie onderzocht en in kaart gebracht welke gevolgen dit heeft in regeldruk voor scholen en professionals.
- Op 8 december bespreken we met u enerzijds het integrale beeld van de internetconsultatie, het ATR-advies en de gevoerde gesprekken met verschillende partijen en organisaties over het wetsvoorstel verzuim, en anderzijds de strategie voor volgende te nemen stappen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Naar MPVO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Digitale minuut

Onderwerp

Commissiebrief inzake Verslag SO uitwerking verzuimaanpak

Datum minuut	16-11-2022
Zaaknummer	1299761
Zaakhouder	Persoonsgegevens
Directie	KENO

Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 07-11-2022 19:34:58	34744671-v4,34735076-v8
Paraferen Persoonsgegevens Persoonsgegevens	Akkoord 09-11-2022 13:57:52	34744671-v4,34735076-v10
Adviseren Persoonsgegevens	Akkoord 11-11-2022 10:09:39	34822529-v2,34827020-v2,34824747-v2,34827549-v2
Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 11-11-2022 12:06:02	34827343-v1,34822529-v2,34824747-v2
Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 12-11-2022 16:44:34	34831202-v1,34822529-v4,34824747-v3
Paraferen Persoonsgegevens	Akkoord 16-11-2022 07:42:39	34831202-v1,34822529-v7,34824747-v3
Paraferen Persoonsgegevens	Niet akkoord 13-11-2022 09:39:07	Zie nog paar opmerkingen in document 34831202-v1,34822529-v5,34824747-v3

Toelichting

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Documenten

Referentie	Titel	Opsteller
34831202	NtO Reactie op schriftelijk overleg uitwerking verzuimaanpak_schoon_Geredigeerd.pdf	Persoonsgegevens
34822529	Brief reactie op schriftelijk overleg uitwerking verzuimaanpak_schoon.docx	Persoonsgegevens
34824747	NtO Reactie op schriftelijk overleg uitwerking verzuimaanpak_schoon.docx	Persoonsgegevens

nota

TER VOORBEREIDING
Aan: MPVO

Kanselijkheid en Onderwijsondersteuning

Van

Persoonsgegevens

Datum

1 december 2022

Referentie

34932713

Bijlagen

1. Analyse internetconsultatie
2. Tabel feedback voorstel
3. Analyse raakvlakken WV
Leerrecht D66

Nota ter voorbereiding op de brainstormsessie Verzuim
7/12

Aanleiding

Op 7 december staat een brainstormstaf met u gepland over de aanpak van verzuim, specifiek het wetsvoorstel verzuim dat voor de zomer van 2022 in internetconsultatie is gegaan. Deze nota dient ter voorbereiding. In aanloop naar deze brainstorm is met Ouders en Onderwijs nog apart doorgesproken over het wetsvoorstel en de voorgenomen aanpassingen.

Toelichting

Doel en opzet brainstorm 7 december

- Op 7 december bespreken we met u de reacties die we op de internetconsultatie van wetsvoorstel verzuim, de externe brainstorm en de verschillende uitvoeringstoetsen hebben ontvangen. In de nota vindt u daartoe toelichting in 5 onderdelen. In het gesprek focussen we graag op onderdelen 2 & 3.
  1. De doelen die we hadden en hebben met dit wetsvoorstel;
  2. De noodzaak om n.a.v. de kritiek op het wetsvoorstel te komen tot een beter en duidelijker verhaal waarom dit wetsvoorstel nodig is en hoe het zich verhoudt tot passend onderwijs;
  3. Per onderdeel van het wetsvoorstel in hoeverre de reacties en overige feedback ons noopt tot i. handhaven, ii. aanpassen, iii. aanvullen. Tevens stellen we een mogelijk onderdeel voor om te verkennen: het uit het strafrecht halen van de leerplichtwet;
  4. Reactie internetconsultatie en bespreking met Ouders & Onderwijs.
  5. Een analyse van de samenhang met het wetsvoorstel Leerrecht van D66.
- Doel van de brainstorm is om met elkaar vast te stellen of en in welke vorm we doorgaan met dit wetsvoorstel. Uw richting werken we vervolgens verder uit door het voorstel aan te passen en stakeholders te informeren en te betrekken.

Bijlagen

Als voorbereiding op de brainstorm ontvangt u naast deze nota:

- Een analyse van de reacties op de internetconsultatie en uitvoeringstoetsen (bijlage 1);
- Een uitwerking van de feedback op het wetsvoorstel per onderdeel, met daarin een voorstel welke keuzes gemaakt kunnen worden (bijlage 2);

- Een eerste analyse van de raakvlakken tussen het initiatiefwetsvoorstel 'Leerrecht' van D66 (gepubliceerd op woensdag 23 november) en uw wetsvoorstel verzuim (bijlage 3).

1. Wat ging vooraf?

- Als uitwerking van de coalitieafspraken 'onnodig verzuim naar nul, onder meer door de inzet van een Digitale School' heeft u dit voorjaar een aangescherpte verzuimaanpak aangekondigd in een brief aan de Kamer.¹
- Belangrijk onderdeel daarvan is het wetsvoorstel verzuim dat grofweg drie zaken regelt:
  - A. Verzuimbeleid op scholen op orde brengen, inclusief verbeterde registratie;
  - B. Een duidelijkere rol voor samenwerkingsverbanden, zodat zij verzuimgegevens kunnen benutten om hun dekkend aanbod te verbeteren;
  - C. Het tegengaan van het onnodig afgeven van vrijstellingen 5 onder a, door altijd het onderwijskundig perspectief mee te laten wegen door de jeugdarts (die de vrijstelling afgeeft) en het aanbrenge van variatie in de duur van deze vrijstelling.
- Het wetsvoorstel is kort voor de zomer in internetconsultatie gegaan en heeft open gestaan tot eind september. De consultatie heeft 165 reacties opgeleverd. Een groot deel van deze reacties wijst op de relatie met passend onderwijs en het vaak ontbreken van een dekkend aanbod, wat verzuim in de hand werkt. Overige punten die worden gemaakt betreffen het verplicht registreren van verzuim, de ruimere mogelijkheden tot gegevensdeling en daarbij zorgen rond privacy. Zie bijlage 1 voor een nadere beschrijving van de opgehaalde reacties.
- Op basis van de reacties, de externe brainstorm en de uitvoeringstoetsen zal het voorstel moeten worden aangepast en verder in procedure worden gebracht richting Ministerraad en Raad van State, alvorens het voorstel kan worden aangeboden aan de Kamer. We lopen nog op schema om het wetsvoorstel in februari aan te bieden aan de Ministerraad en in april aan de Raad van State. We koersen daarmee nog steeds op inwerkingtreding in augustus 2024.
- Ook wordt onderzoek gedaan naar flankerend beleid en invulling lagere wetgeving. Doel van het onderzoek is duidelijkheid krijgen over het verzuimbeleid van scholen en in welke categorieën verzuim geregistreerd kan worden. Het identificeren van voorlopers is tevens een onderdeel van dit onderzoek. Afgevaardigden uit onderwijs, gemeenten en beleid en leerlingen en ouders worden hierbij betrokken.

2. Waarom is dit wetsvoorstel nodig: een beter verhaal in vier stappen

- Volgens ons is een omslag in het verhaal nodig - *waarom is de wet nodig en wat regelt het?* - om de bedoeling beter uit te leggen en tegemoet te komen aan de kritiek uit de internetconsultatie. Het legt de nadruk op de positieve doelen die we willen bereiken met deze wet.

---

¹Kamerstuk, 2021-2022, 26695, nr. 138

Datum
1 december 2022

- Geconstateerd kan worden dat het voorstel naast positieve reacties onder voorstanders (Ingrado, verschillende gemeenten) een aantal duidelijke punten van kritiek heeft ontvangen. Voor een deel – is onze analyse – volgen die uit het beeld dat het voorstel en de Memorie van Toelichting in combinatie met de begeleidende Kamerbrief van juli 2022 heeft opgeroepen.
- In het voorstel en de Kamerbrief is benadrukt dat aanwezigheid centraal wordt gesteld, en dat ieder kind in beeld moet zijn door al het verzuim te registreren. Tevens voorziet het voorstel in ruimere mogelijkheden tot gegevensdeling tussen school en samenwerkingsverband en benadrukt het voorstel dat eerder dan wettelijk noodzakelijk de leerplichtambtenaar kan worden betrokken.
- Dit roept het beeld op dat kinderen die al langer thuiszitten geforceerd worden om naar school te gaan en dat scholen al het verzuim geen registreren en dit (breed) zullen delen, zodat dit ook landelijk kan worden bijgehouden. Dit is echter niet de kern, en ook niet de bedoeling van het wetsvoorstel – dit beeld behoeft dus bijstelling.
- Voorgesteld wordt om het verhaal anders op te bouwen en vooral de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel hier ook op aan te passen. Daarbij leggen we de nadruk op een beter verzuimbeleid op school en een passend onderwijsaanbod in vier stappen:
  - (1) Het verzuimbeleid op school moet op orde. Het voorstel scherpt de opdracht voor scholen over helder verzuimbeleid aan en schrijft voor dat vast te stellen elementen hier altijd in moeten worden meegenomen. Belangrijk hierbij is ook hoe verzuim wordt voorkomen. Dit beleid wordt in de schoolgids opgenomen en besproken met de medezeggenschap (instemmingsrecht).
  - (2) Onderdeel van dit verzuimbeleid is een beschrijving van hoe het verzuim wordt geregistreerd. Het wetsvoorstel stelt vast dat in lagere regelgeving categorieën worden uitgewerkt die alle scholen gebruiken om het verzuim te registreren, zodat beter inzichtelijk wordt waarom kinderen verzuimen of uitvallen.
  - (3) Ondanks preventieve maatregelen zal het wetsvoorstel niet volledig voorkomen dat kinderen kunnen verzuimen. Belangrijk is dan dat een school dit signaleert en zo nodig deelt, zodat verergering voorkomen wordt en het aanbod (in de regio) hier op kan worden aangepast. Het voorstel verduidelijkt wanneer de leerplichtambtenaar wordt betrokken en geeft het samenwerkingsverband een duidelijke taak met betrekking tot verzuim. Onderdeel daarvan is het delen van verzuimgegevens, inclusief wanneer en onder welke voorwaarden, met de leerplichtambtenaar en samenwerkingsverband.
  - (4) Ondanks goed verzuimbeleid en een zo dekkend mogelijk aanbod in de regio zal voor een kleine groep kinderen een vrijstelling van de Leerplichtwet nodig blijven. Dit is echter een uiterst middel. Daartoe regelt het voorstel dat altijd het onderwijsperspectief (ingebracht door het samenwerkingsverband met kennis van het aanwezige aanbod) wordt meegenomen bij de beslissing van de Jeugdarts. Ook komt er variatie in de duur van deze vrijstelling.
- In deze opbouw van vier onderdelen zitten de drie elementen waarmee het wetsvoorstel voor de zomer is opgebouwd nog steeds verwerkt. Het gaat dus

vooral om een ander verhaal, waarbij we de nadruk leggen op goed verzuimbeleid dat kinderen ondersteunt.

- Het wetsvoorstel verbetert daarmee ten eerste het zicht op verzuim en het verzuimbeleid op scholen, ten tweede activeert het samenwerkingsverbanden een dekkend aanbod te realiseren en tot slot wordt bij de afgifte van de vrijstelling 5 onder a beter rekening gehouden met nieuwe (maatwerk) mogelijkheden en ontwikkelingen.
- Daarbij geldt dat dit voorstel niet direct leidt tot een passend aanbod voor ieder kind (maar daar wel aan bijdraagt), maar aanvullend is op de verbeteraanpak passend onderwijs (en complementair aan het initiatiefvoorstel van D66, zie bijlage 3). Dit kwam als groot punt terug uit de internetconsultatie en zal daarom goede communicatie vragen. Daarbij kunnen we laten zien in welk breder perspectief het wetsvoorstel kan worden geplaatst.

3. Feedback op het voorstel: handhaven, aanpassen of schrappen per onderdeel

- In bijlage 2 is een voorstel gedaan per onderdeel van het wetsvoorstel, hoe om te gaan met de punten die naar voren zijn gekomen in de consultatie en toetsing.² Per onderdeel wordt een voorstel gedaan om over te gaan tot: i. Handhaven, ii. Aanpassen of iii. Aanvullen. Wat ons betreft is het niet nodig onderdelen van het wetsvoorstel te schrappen.
- Hieronder wordt de nummering uit de nieuwe slag in vier onderdelen benut. Onderdeel drie wordt daartoe in tweeën geknipt. We hebben nog een onderdeel 0 toegevoegd dat gaat over de relatie met passend onderwijs, waar veel kritiek op was in de internetconsultatie. Tot slot doen we onder onderdeel 5 een voorstel voor een eventuele toevoeging, namelijk het niet meer strafrechtelijk handhaven van verzuim. Bij deze optie wordt benadrukt dat dit nog verder verkend moet worden.
- Hieronder volgt een beknopte versie van de tabel (zie voor nadere onderbouwing bijlage 2).

---

² Hierbij moet worden opgemerkt dat het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens nog ontvangen moet worden.

Onderdeel voorstel	Hoofdpunten	Advies	Waarom
0.Relatie met passend onderwijs	Relatie met betrekking tot passend onderwijs verduidelijken, expliciteren.	Aanvullen, niet in het voorstel maar apart.	Voorstel lost hoofdpunten passend onderwijs niet op, maar verbetert de randvoorwaarden en geeft wel meer informatie voor het creëren van een dekkend aanbod.
1.Verzuimbeleid op orde	Voorschrijven elementen in verzuimbeleid scholen	Handhaven en aanvullen	Is de kern van het voorstel. Moet nadrukkelijker worden benoemd.
	Aanwezigheid centraal	Aanpassen naar 'ontwikkeling centraal'	Roept het verkeerde beeld op en is niet bedoeling van het wetsvoorstel.
2.Zicht op verzuim verbeteren	Verplicht registeren alle soorten verzuim	Handhaven	Gebeurt nu al in de praktijk, creëren zo een duidelijke verplichting voor scholen om dit te doen.
	Registeren verzuim in categorieën	Handhaven	Nodig om regionaal en ook landelijk zicht op verzuim te hebben inclusief redenen.
3a.Eerder signaleren	Verstrekken verzuimgegevens aan leerplichtambtenaren	Aanpassen & aanvullen	Veel zorgen rondom privacy, dus hier moeten nadere voorwaarden worden gesteld aan wanneer en hoe specifiek. Opties zijn: toestemming vragen aan of een gesprek hebben met ouders/leerling (of leerplichtambtenaar) voor delen gegevens, en het al dan niet delen van voorgeschiedenis en medische gegevens.
3b.Aanbod aanpassen	Samenwerkingsverbanden krijgen wettelijke taak om verzuim te voorkomen en terug te dringen.	Handhaven en aanpassen	Nodig om verzuim te benutten als informatie betreffende het aanbod. Voorstel is handhaven delen totaalbeeld verzuimgegevens en aanpassen delen individuele verzuimgegevens; dit mag pas na toestemming van ouders of jongere.
4.Ieder kind een ontwikkelingsperspectief	Betrekken onderwijskundig perspectief bij afgifte vrijstelling Aanbrengen variatie in duur vrijstelling	Handhaven en aanpassen	Maakt het onnodig afgeven van vrijstellingen minder makkelijk en houdt de deur naar onderwijs open. Past tevens bij de ambitie Leerrecht. Aanpassing is in de vorm van het onderwijskundig perspectief, dit moet schriftelijk worden vastgelegd.
5.Verzuim niet strafrechtelijk handhaven verkennen	In plaats daarvan een bestuurlijke handhaving bij ongeoorloofd verzuim	Verkennen zo mogelijk toevoegen in later stadium	Past bij nieuwe invulling rol leerplichtambtenaar: minder handhaving, meer ondersteuning. Kan helpen bij onderdeel 3a.

4. *Reactie Ouders & Onderwijs internetconsultatie & bespreking*

- We hebben meermaals met Ouders & Onderwijs over het wetsvoorstel gesproken. Op 2 december heeft een laatste gesprek plaatsgevonden en daarin hebben we mondeling punten 2 (het nieuwe verhaal) 3 (hoe omgaan met kritiek uit het wetsvoorstel) toegelicht.
- Hun reactie op het nieuwe verhaal was positief, maar de nadruk van het gesprek lag op punt 3. Hoewel er verschillende punten uit hun reactie zijn verwerkt, zitten we nog niet volledig op één lijn.
- Ouders & Onderwijs is erg teleurgesteld in het voorstel om de registratie van geoorloofd en ongeoorloofd verzuim in categorieën te handhaven. Zij zijn bang dat daarmee (te) veel informatie wordt verzameld en gedeeld. Ons inziens is dit een belangrijke pijler van het wetsvoorstel. Je krijgt immers inzicht dat nu ontbreekt. Daarnaast worden slechts gegareerde data of data na toestemming (zie tabel p.5) gedeeld.
- Ook hebben zij bewaar tegen het delen van geoorloofd verzuim, omdat zij dit geen goede voorspeller vinden voor ongeoorloofd verzuim. In onderzoek van KBA Nijmegen hiernaar wordt geconstateerd dat er een verband kan zijn tussen ziekteverzuim en thuiszitten/uitval: "Bij veel thuiszitters is voorafgaand aan het thuiszitten een periode van toenemend ziekteverzuim zichtbaar" (KBA Nijmegen, 2021).
- Wel vindt Ouders en Onderwijs de toevoeging om geen medische gegevens te delen en/of het delen van verzuimgegevens alleen toe te staan na akkoord van ouders een stap in de goede richting. Ook is men positief over het aanscherpen en beter in positie brengen van het verzuimbeleid op scholen. Tot slot wordt het verkennen van het stopzetten van de strafrechtelijke bevoegdheid van de leerplichtambtenaar als positief gezien.
- Op de laatste pagina van bijlage 2 vindt u een uitgebreide analyse van de reactie van Ouders & Onderwijs op de internetconsultatie, inclusief hoe we dit meenemen in het vervolg en hun reactie op de toelichting van 2 december.

5. *Samenhang met het initiatiefvoorstel D66, Leerrecht*

- **Persoonsgegevens** heeft op 23 november jl. namens D66 een initiatiefwetsvoorstel Leerrecht gepubliceerd. Dit voorstel ligt momenteel bij de Raad van State. Een eerste analyse (zie bijlage 3) laat zien dat er weliswaar overlap is met dit wetsvoorstel verzuim, maar dat de voorstellen compatibel zijn en elkaar eerder aanvullen dan tegenwerken. Wel zullen in terminologie keuzes moeten worden gemaakt tussen beide wetsvoorstellen.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

Wetgeving en Juridische Zaken

Van

Persoonsgegevens

Van

Persoonsgegevens

Datum

15 juni 2023

Referentie

38867491

Bijlagen

1. Wetsvoorstel K1-versie
2. Verslag internetconsultatie

Intern OCW afgestemd

KenO en MBO

Behandeling CWIZO - Wetsvoorstel terugdringen verzuim

Aanleiding

In het regeerakkoord staat de ambitie om het aantal onnodige thuiszitters terug naar nul te brengen door elk kind een vorm van onderwijs te geven. Het wetsvoorstel terugdringen verzuim vormt een nadere uitwerking van deze ambitie en vormt een van de zeven prioriteiten in het kader van de verbeteraanpak passend onderwijs. Het wetsvoorstel terugdringen verzuim is gereed voor aanbidding aan de CWIZO ten behoeve van het doorlopen van het ministerraadtraject.

Geadviseerd besluit

- **MOCW/ MPVO:** akkoord te gaan met de met de start van het ministerraadtraject voor het wetsvoorstel terugdringen verzuim, te beginnen met aanbidding aan de CWIZO ter behandeling op 3 juli 2023.

Kernpunten

- **A. Inhoud:** in het wetsvoorstel terugdringen verzuim worden vijf maatregelen geïmplementeerd: 1) aanscherping van het verzuimbeleid, 2) het registreren van alle soorten verzuim in categorieën, 3) tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij verzuim, 4) verbeteren regionaal en landelijk zicht op verzuim en 5) aanscherpen procedure vrijstelling 5 onderdeel a.
- **B. Planning:** het streven is om het wetsvoorstel voor de zomer voor advies voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Hiervoor is het noodzakelijk dat het wetsvoorstel in de laatste CWIZO voor het zomerreces (3 juli) wordt behandeld. Hiervoor moeten de stukken uiterlijk 26 juni bij de CWIZO worden aangeleverd. De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2024.
- **C. Adviezen/consultatie:** het wetsvoorstel is ter advisering voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens, het Adviescollege toetsing regeldruk, DUO, de Inspectie, de Audit dienst rijk en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarnaast heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden en is het voorstel ter consultatie voorgelegd aan Caribisch Nederland. De uitkomsten van deze toetsen en consultaties hebben geleid tot aanpassingen van het wetsvoorstel. In het bijzonder het delen van individueel herleidbare geoorloofd verzuimgegevens met de leerplicht, het samenwerkingsverband en het ministerie van OCW is naar aanleiding hiervan uit het wetsvoorstel gehaald.

- D. MBO: De maatregelen in het wetsvoorstel gelden eveneens voor het MBO omdat in het beroepsonderwijs ook leer- en kwalificatieplichtige jongeren studeren. De maatregelen met betrekking tot de leerplichtambtenaar gelden alleen ten aanzien van studenten die nog onder de werking van de Leerplichtwet vallen.

Toelichting

A. Kern wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel terugdringen verzuim heeft tot doel om verzuim en schooluitval beter in beeld te krijgen, terug te dringen en te voorkomen. Ook beoogt het wetsvoorstel het aantal onnodige vrijstellingen van de leerplicht op grond van lichamelijke of psychische gronden (5 onderdeel a) te verminderen. Het wetsvoorstel verzuim implementeert daarom de volgende maatregelen:
  1. Aanscherping van het verzuimbeleid;
Het voorstel scherpt de opdracht voor scholen over helder verzuimbeleid aan en schrijft voor welke elementen hier altijd in moeten worden meegenomen. Het voorstel bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur deze elementen nader uit te werken. Door helder en inzichtelijker verzuimbeleid kan verzuim worden voorkomen. Het verzuimbeleid wordt in de schoolgids opgenomen en afgestemd worden met de medezeggenschap (instemmingsrecht).
  2. Het registreren van alle soorten verzuim in categorieën;
In het voorstel wordt geregeld dat scholen voortaan al het verzuim dienen te registreren. Het voorstel bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur de categorieën nader uit te werken waarbinnen de scholen het verzuim moeten registreren.
  3. Tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij verzuim;
Het voorstel verduidelijkt dat de school ook een signaal aan de leerplichtambtenaar kan geven bij zorgelijk verzuim, nog voordat de huidige wettelijke grens van 16 uur in vier weken ongeoorloofd verzuim voor een verplichte melding wordt bereikt.
  4. Verbeteren van regionaal en landelijk zicht op verzuim;
Het voorstel regelt dat samenwerkingsverbanden, leerplichtambtenaren en het ministerie van OCW voortaan geaggregeerd op schoolniveau (dus geanonimiseerd) gegevens ontvangen over geoorloofd verzuim en ongeoorloofd verzuim. Met dit verbeterde zicht kan een patroon van veel verzuim bij een school of bestuur als signaal worden benut om het gesprek aan te gaan over dit verzuim.
  5. Aanscherpen procedure vrijstelling 5 onderdeel a;
Het voorstel regelt dat bij de procedure voor een vrijstelling 5 onderdeel a (vrijstelling op basis van lichamelijke of psychische gronden) de arts, pedagoog of psycholoog voortaan altijd het onderwijskundig perspectief van het kind moet betrekken. Hierbij kan op verzoek van de arts het samenwerkingsverband worden betrokken. Daarnaast maakt het voorstel het mogelijk dat er variatie in de duur van een vrijstelling 5 onderdeel a komt. Deze

twee aspecten beogen het aantal onnodige vrijstellingen te verminderen.

Datum
12 juni 2023

B. Planning

De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2024. Om dit te kunnen halen, ziet de planning is er als volgt uit:

Aanbieding MOCW	19 juni
Aanbieding MPVO	23 juni
Aanleveren CWIZO	26 juni
Behandeling CWIZO	3 juli
Aanbieding MPVO & MOCW MR	4 juli
Behandeling MR	14 juli
Aanbieding KvdK	17 juli
Aanbieding RvS	18 juli
Raad van State	juli - oktober 2023
<i>Tweede Kamer*</i>	<i>oktober 2023 - maart 2024</i>
<i>Eerste Kamer*</i>	<i>April - juni 2024</i>
Bekrachtiging en publicatie	Juni 2024
Inwerkingtreding	1 augustus 2024

*Planning afhankelijk van agendering TK en EK.

C. Adviezen en consultatie

Internetconsultatie

Dit wetsvoorstel is tussen 15 juli en 23 september 2022 opengezet voor internetconsultatie. In de consultatieperiode zijn 165 reacties binnengekomen. De reacties zijn afkomstig van onder meer samenwerkingsverbanden, gemeenten, ouders, ouderorganisaties, kinderrechtenorganisaties, brancheorganisaties en zorgpartijen. De reacties op de internetconsultatie zijn verschillend van aard, maar waren voor een aanzienlijk deel kritisch. Uit de internetconsultatie zijn meerdere aandachtspunten naar voren gekomen waar de regering rekening mee heeft gehouden in voorliggende wetsvoorstel. Dit betrof met name de plaats van het wetsvoorstel in het bredere kader van passend onderwijs en zorgen omtrent privacy. Gelet op bovenstaande zorgen is het wetsvoorstel aangepast. In de toelichting is duidelijker aangegeven dat het wetsvoorstel onderdeel vormt van een bredere aanpak rondom het passend onderwijs. Daarnaast is uit het voorstel gehaald dat individuele gegevens over geoorloofd verzuim kunnen worden gedeeld met de leerplicht, het samenwerkingsverband en de minister. In plaats daarvan is een bepaling opgenomen dat deze partijen voortaan alleen geaggregeerd op schoolniveau de gegevens over geoorloofd en ongeoorloofd verzuim per school ontvangen, zodat het zicht op verzuim wel regionaal en landelijk wordt verbeterd. Bijgevoegd treft u het verslag van de internetconsultatie. Dit verslag zal worden gepubliceerd op de site van de openbare internetconsultatie nadat de MR het voorstel heeft goedgekeurd.

DUO, Ivho en ADR

Het voorstel is voor een uitvoeringstoets voorgelegd aan DUO, de Inspectie van het Onderwijs en de Auditdienst Rijk (ADR). DUO en de inspectie achten dit

besluit uitvoerbaar, maakbaar en haalbaar. Vanuit de Auditdienst Rijk zijn geen opmerkingen ontvangen.

Datum
12 juni 2023

ATR

Het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna ATR) heeft advies gegeven op een eerdere versie van het voorstel. Het ATR adviseerde het wetsvoorstel in die vorm niet in te dienen. De belangrijkste adviezen van de ATR waren om een concrete doelstelling te formuleren voor het terugdringen van verzuim en het verminderen van het aantal vrijstellingen 5 onderdeel a. Ook adviseerde het ATR om te kijken naar minder belastende oplossingen in lijn met de werkbaarheid voor scholen en professionals. Tot slot adviseerde het ATR de regeldrukkosten in beeld te brengen. In het voorstel is rekening gehouden met de adviezen van de ATR. De voorgestelde maatregelen zijn aangepast. De adviespunten zijn grotendeels verwerkt in de memorie van toelichting.

J&V

J&V heeft een wetgevingstoets gedaan op het voorstel. De wetgevingstoets is verwerkt in het voorstel. J&V heeft opmerkingen gemaakt over de delegatiemogelijkheden, de gegevensverstrekking en over de uitvoeringslasten. Op basis hiervan is de toelichting verduidelijkt en zijn de delegatiemogelijkheden nader afgebakend.

Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Op 8 juni 2023 heeft de AP haar advies uitgebracht over dit wetsvoorstel. De AP heeft geadviseerd om het beeld over de stijging van het aantal vrijstellingen in de toelichting in overeenstemming te brengen met het eindrapport en om in de toelichting aan te geven welke uitzonderingsgrond op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken van toepassing is en op welke wijze wordt voldaan aan de eisen die de betreffende uitzonderingsgrond stelt, waaronder het noodzakelijkheidsvereiste. Naar aanleiding hiervan is de toelichting aangepast. Daarnaast heeft de AP in overweging meegegeven om het voorstel voor te leggen aan de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES. In overleg met de vertegenwoordiger van de BES is besloten het voorstel niet aan te bieden voor advies aan de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES. De consultatie die reeds heeft plaatsgevonden op de BES wordt voldoende geacht.

D. MBO

Het voorstel is ook van toepassing op het mbo. Het mbo heeft een gemengde studentenpopulatie van minder- en meerderjarige studenten. Het voorstel is gericht op het bevorderen van aanwezigheid van leer- en kwalificatieplichtige leerlingen en studenten. De verplichtingen voor het bevoegd gezag (verzuimbeleid en registratie van verzuim) gelden voor de volledige onderwijsinstelling. Om het werkbaar te houden voor leraren wordt gekozen voor een uniforme wijze van verzuimregistratie. Verzuim van meerderjarige studenten wordt niet gemeld aan de leerplichtambtenaar.

Krachtenveld

- Belangenorganisaties: naar aanleiding van de kritische houding van Ouders en Onderwijs (O&O) (mede namens o.a. andere ouderorganisaties, LAKS en LBVSO) op eerdere versies van het

wetsvoorstel zijn in de aanloop naar het debat passend onderwijs van 5 april 2023 gesprekken gevoerd over mogelijke aanpassingen om hen aan boord te krijgen m.b.t. dit wetsvoorstel terugdringen verzuim. Dit is gelukt, maar heeft wel geleid tot aanpassingen in de voorgestelde maatregelen. Met name op het delen van verzuimgegevens; er worden geen individuele gegevens (niet herleidbaar tot de leerling) over geoorloofd verzuim gedeeld met de leerplichtambtenaar (wel op geaggregeerd niveau).

- Leerplichtinstanties; de afgelopen periode hebben we signalen ontvangen van leerplichtinstanties die aangeven dat hun werkwijze onder druk komt te staan door de wijziging m.b.t. het delen van individuele gegevens. Er zijn leerplichtinstanties die nu wel langdurig geoorloofd verzuimgegevens ontvangen. Dit is evenwel niet in lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We zijn in gesprek met deze instanties om te kijken welke mogelijkheden er wel zijn binnen het huidige stelstel en de AVG.
- Initiatiefvoorstel Leerrecht; *Persoonsgegeven* heeft op 23 november 2022 namens D66 een initiatiefwetsvoorstel Leerrecht gepubliceerd. Een eerste analyse liet zien dat er weliswaar overlap is met dit wetsvoorstel verzuim, maar dat de voorstellen compatibel zijn en elkaar eerder aanvullen dan tegenwerken. Op 12 juni 2023 heeft de Raad van State het advies op het initiatiefwetsvoorstel gepubliceerd. De Raad van State heeft het voorstel een c-dictum gegeven. Dit betekent dat de Afdeling een aantal bezwaren heeft bij het initiatiefvoorstel en adviseert om het voorstel niet in behandeling te nemen, tenzij het is aangepast. Op dit moment is nog niet duidelijk welke aanpassingen er gedaan worden door D66 in het voorstel. Zodra hierover meer bekend is ontvangt u van ons een aanvullende nota hierover.

Financiële analyse

Dit wetsvoorstel heeft geen structurele gevolgen voor de rijksbegroting. De taak van het terugdringen van verzuim is momenteel al een taak van scholen en samenwerkingsverbanden. Scholen ontvangen hier geen aanvullende bekostiging voor. Voor het verbeteren van de registratie van verzuim zijn CA-middelen beschikbaar gesteld. Dit betreft € 1,0 miljoen in 2024 en € 0,5 miljoen structureel vanaf 2025. Het succesvol terugdringen van het aantal thuiszittende kinderen zal als gevolg hebben dat er meer leerlingen ingeschreven staan aan een instellingen in het po of vo. Dit effect zal terugkomen in de jaarlijkse referentieraming, waarvan de gevolgen met de voorjaarsnota worden verwerkt in de begroting.

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Behandeling ministerraad - wetsvoorstel terugdringen
verzuim

In verband met het streven om dit wetsvoorstel in de laatste MR van 14 juli voor het zomerreces te behandelen is het wenselijk dat deze stukken uiterlijk 6 juli worden aangeboden aan MOCW.

Aanleiding

Op 3 juli heeft de CWIZO het wetsvoorstel terugdringen verzuim behandeld. De CWIZO is akkoord met doorgeleiding naar de ministerraad van 14 juli. Na akkoord van de ministerraad wordt het wetsvoorstel ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Geadviseerd besluit

- MOCW: akkoord te gaan met behandeling van het wetsvoorstel in de ministerraad van 14 juli door ondertekening van het aanbiedingsformulier.
- MOCW: akkoord te gaan met aanbieding aan het Kabinet van de Koning voor doorgeleiding naar de RvS, na akkoord van de MR, door alvast de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel en de voordracht te ondertekenen.

Kernpunten

- A. Inhoud: in het wetsvoorstel terugdringen verzuim worden vijf maatregelen geïmplementeerd: 1) aanscherping van het verzuimbeleid, 2) het registreren van alle soorten verzuim in categorieën, 3) tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij verzuim, 4) verbeteren regionaal en landelijk zicht op verzuim en 5) aanscherpen procedure vrijstelling 5 onderdeel a.
- B. Planning: het streven is om het wetsvoorstel voor het zomerreces voor advies voor te leggen aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Hiervoor is het noodzakelijk dat het wetsvoorstel in de laatste MR voor het zomerreces (14 juli) wordt behandeld. Omdat de laatste tas 7 juli gaat, is ook de voordracht voor het Kabinet van de Koning (KvdK) alvast bijgevoegd. Het voorstel zal pas na akkoord van de MR worden aangeboden aan het KvdK. De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2024.
- C. CWIZO: Tijdens de bespreking van de CWIZO was er nog een vraag op van FIN. Dit betrof de maatregel vrijstelling 5 onderdeel a, over de wijze van bekostiging. De vraag van FIN zag op de budgettaire dekking als er meer jongeren naar het onderwijs gaan door het terugdringen van het

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

Datum

22 juni 2023

Referentie

39161390

Bijlagen

1. Aanbiedingsformulier MR
2. Wetsvoorstel terugdringen verzuim
3. Voordracht KvdK

Intern OCW afgestemd

KenO, MBO

aantal vrijstellingen. FIN is inmiddels akkoord met de budgettaire dekking.

Datum
22 juni 2023

Toelichting

A. Kern wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel terugdringen verzuim heeft tot doel om verzuim en schooluitval beter in beeld te krijgen, terug te dringen en te voorkomen. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel de onderwijs- en ontwikkelmogelijkheden van kinderen te bevorderen. Het wetsvoorstel verzuim implementeert daarom de volgende maatregelen:
  1. Aanscherping van het verzuimbeleid;
Het voorstel scherpt de opdracht voor scholen over helder verzuimbeleid aan en schrijft voor welke elementen hier altijd in moeten worden meegenomen. Het voorstel bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur deze elementen nader uit te werken. Door helder en inzichtelijker verzuimbeleid kan verzuim worden voorkomen. Het verzuimbeleid wordt in de schoolgids opgenomen en afgestemd worden met de medezeggenschap (instemmingsrecht).
  2. Het registreren van alle soorten verzuim in categorieën;
In het voorstel wordt geregeld dat scholen voortaan al het verzuim dienen te registreren. Het voorstel bevat een delegatiegrondslag om bij algemene maatregel van bestuur de categorieën nader uit te werken waarbinnen de scholen het verzuim moeten registreren.
  3. Tijdig betrekken van de leerplichtambtenaar bij verzuim;
Het voorstel verduidelijkt dat de school ook een signaal aan de leerplichtambtenaar kan geven bij zorgelijk verzuim, nog voordat de huidige wettelijke grens van 16 uur in vier weken ongeoorloofd verzuim voor een verplichte melding wordt bereikt.
  4. Verbeteren van regionaal en landelijk zicht op verzuim;
Het voorstel regelt dat samenwerkingsverbanden, leerplichtambtenaren en het ministerie van OCW voortaan geaggregeerd op schoolniveau (dus geanonimiseerd) gegevens ontvangen over geoorloofd verzuim en ongeoorloofd verzuim. Met dit verbeterde zicht kan een patroon van veel verzuim bij een school of bestuur als signaal worden benut om het gesprek aan te gaan over dit verzuim.
  5. Aanscherpen procedure vrijstelling 5 onderdeel a;
Het voorstel regelt dat bij de procedure voor een vrijstelling 5 onderdeel a (vrijstelling op basis van lichamelijke of psychische gronden) de arts, pedagoog of psycholoog voortaan altijd het onderwijskundig perspectief van het kind moet betrekken. Hierbij kan op verzoek van de arts het samenwerkingsverband worden betrokken. Daarnaast maakt het voorstel het mogelijk dat er variatie in de duur van een vrijstelling 5 onderdeel a komt. Deze twee aspecten beogen het aantal onnodige vrijstellingen te verminderen.

Reikwijdte (PO, VO en MBO)

De maatregelen gelden voor het PO, VO en MBO. De maatregelen gelden eveneens voor het MBO omdat in het beroepsonderwijs ook leer- en kwalificatieplichtige jongeren studeren. De maatregelen met betrekking tot de leerplichtambtenaar gelden alleen ten aanzien van studenten die nog onder de werking van de Leerplichtwet vallen.

B. Planning

De beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2024. Om dit te kunnen halen, ziet de planning is er als volgt uit:

Aanbieding MOCW MR	4 juli
Behandeling MR	14 juli
Aanbieding KvdK	17 juli
Aanbieding RvS	18 juli
Raad van State	juli - oktober 2023
<i>Tweede Kamer*</i>	<i>oktober 2023 - maart 2024</i>
<i>Eerste Kamer*</i>	<i>April – juni 2024</i>
Bekrachtiging en publicatie	Juni 2024
Inwerkingtreding	1 augustus 2024

*Planning afhankelijk van agendering TK en EK.

C. CWIZO:

Tijdens de bespreking van de CWIZO was er nog een vraag op van FIN. Dit betrof de maatregel vrijstelling 5 onderdeel a, over de wijze van bekostiging. De vraag van FIN zag op de budgettaire dekking als er meer jongeren naar het onderwijs gaan door het terugdringen van het aantal vrijstellingen. FIN is inmiddels akkoord met de budgettaire dekking.

Financiële analyse

Dit wetsvoorstel heeft geen structurele gevolgen voor de rijksbegroting. De taak van het terugdringen van verzuim is momenteel al een taak van scholen en samenwerkingsverbanden. Scholen ontvangen hier geen aanvullende bekostiging voor. Voor het verbeteren van de registratie van verzuim zijn CA-middelen beschikbaar gesteld. Dit betreft € 1,0 miljoen in 2024 en € 0,5 miljoen structureel vanaf 2025. Het succesvol terugdringen van het aantal thuiszittende kinderen zal als gevolg hebben dat er meer leerlingen ingeschreven staan aan een instellingen in het po of vo. Dit effect zal terugkomen in de jaarlijkse referentieraming, waarvan de gevolgen met de voorjaarsnota worden verwerkt in de begroting.

nota
Nota ter voorbereiding
Aan: MPVO

Brainstormsessie Verzuim

Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning

Van

Persoonsgegevens

Datum

04 september 2023

Referentie

4091680747770157

Bijlagen

1. PowerPoint bij brainstorm

Kopie voor

Aantal pagina's

4

Aanleiding

Op 7 september a.s. heeft u een brainstorm over verzuim. Op dit moment spelen er een aantal zaken die we graag bespreken. De presentatie met verdere uitleg en de dilemma's is als bijlage toegevoegd.

Bespreekpunten

Tijdens de brainstorm bespreken we graag de volgende punten:

1. Context: verzuim binnen verbeteraanpak passend onderwijs
2. De verzuimaanpak
  - Wetsvoorstel terugdringen verzuim.
  - Maatwerkaanpak (niet bekostigde initiatieven en onderwijszorgarrangementen).
  - Digitaal afstandsonderwijs.

Op basis van deze brainstorm werken we verder aan de dossiers.

Toelichting

Tijdens de brainstorm nemen we u mee in de context van de verzuimaanpak, te weten de ontwikkelingen m.b.t. passend onderwijs. Vervolgens gaan we in op het terugdringen van verzuim in het bijzonder. Daarbij bespreken we graag een drietal dilemma's:

1. Verzuim: Hoe gaan we om met de spanning tussen privacy en de werkwijze van een aantal samenwerkingsverbanden en leerplichtambtenaren?
2. Maatwerkaanpak: Hoe geven we goed vorm aan de afspraak om niet-bekostigde initiatieven te steunen, op een verstandige manier met oog voor de urgentie?
3. Digitale school: Hoe zorgen we er voor dat er niet een 'deur open gaat' voor een brede groep kinderen - hoe voorkomen we dat we een nieuwe groep thuiszitters creëren?

Bij de brainstorm zijn vanuit de beleidsdirectie KO aanwezig:

Persoonsgegevens